

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកម/០៦០៦/០១៥

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម ឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន ស្តីពីការបំពុលដោយផ្សែងអ័ព្វឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៤ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាពុំមានលទ្ធភាពពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើអត្ថបទច្បាប់នេះ បានទាន់ពេលវេលាស្របតាមមាត្រា ១១៣ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីការ
បំពុលដោយផ្សេងៗគ្នាអំពីការកាត់ព្រំដែន**

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពី
ការបំពុលដោយផ្សេងៗគ្នាអំពីការកាត់ព្រំដែន ដែលធ្វើនៅទីក្រុងព្យាណាម ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី
នាថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រម
ព្រៀងនេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៦

ពស.០៦០៦.២៧៧ ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
នាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន
ហត្ថលេខា
ម៉ុក ម៉ារ៉េត

លេខ : ៧៦៧ ច.ល
ដើម្បីចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៦
អគ្គលេខាធិការរងរាជរដ្ឋាភិបាល
យូន ជិនកេន

✓ 31

កិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន

ស្តីពី

ការបំពុលដោយចៃដន្យនៃអង្គ

ឆ្លងកាត់ព្រំដែន

ក្រសួងបរិស្ថាន

2003

**កិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន ស្តីពីការបំពុលដោយផ្សេងៗ
ឆ្លងកាត់ព្រំដែន**

ភាគីទាំងអស់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ :

សូមបញ្ជាក់ឡើងវិញថា : ការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះបំណងប្រាថ្នារបស់សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (ASEAN) ដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសទីក្រុងបាងកកចុះថ្ងៃទី ៨ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៦៧ ជាពិសេសដើម្បីលើកកំពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ នៅក្នុងស្មារតី សមភាព និងភាពជាដៃគូ និងតាមរយៈនេះ ដើម្បីចូលរួមចំណែកឆ្ពោះទៅរកសន្តិភាព វឌ្ឍនៈភាព និងវិបុលភាពនៅក្នុងតំបន់ ។

សូមរំលឹកឡើងវិញថា : កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ ស្តីពីបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានអនុម័តដោយបណ្តារដ្ឋមន្ត្រីបរិស្ថានអាស៊ាន នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩០ ដែលបានអំពាវនាវ ជាអាទិ៍ គឺកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងឆ្ពោះទៅរកការទប់ស្កាត់ការបំពុលឆ្លងកាត់ព្រំដែន និងការប្រតិបត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងភាពចុះស្របគ្នា ។

សូមរំលឹកឡើងវិញផងដែរថា : ការអនុម័តនូវផែនការសហប្រតិបត្តិការ ASEAN ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពី ការបំពុលឆ្លងកាត់ព្រំដែនដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងជាក់លាក់ ពីការបំពុលបរិយាកាសឆ្លងកាត់ព្រំដែន និងបានអំពាវនាវជាអាទិ៍ ការបង្កើតនូវនីតិវិធី និងយន្តការសំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិក ASEAN ក្នុងការទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយឆ្លើងឆេះព្រៃនិងផ្សែងអង្កា ។

ដោយប្តេជ្ញាចិត្ត : ដើម្បីផ្តល់ការប្រតិបត្តិចំពោះផែនការសកម្មភាពផ្សែងអង្កាឆ្នាំ ១៩៩៧ និងផែនការសកម្មភាព ទីក្រុងហាណូយ ដែលអំពាវនាវអោយធ្វើការអនុវត្តអោយបានពេញលេញចំពោះផែនការសហប្រតិបត្តិការ ASEAN ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបំពុលឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយសង្កត់ធ្ងន់ជាពិសេសលើផែនការសកម្មភាពផ្សែងអង្កាឆ្នាំ ១៩៩៧ ដោយសំរេចបាននៅឆ្នាំ ២០០១ ។

ដោយទទួលស្គាល់ថា : ជីវិតអាចនឹងទទួលរងឥទ្ធិពលមិនល្អ ដោយការបំពុលដោយផ្សែងអង្កាឆ្លងកាត់ព្រំដែន ។

ដោយក្តីធានាថា : ការកើនឡើងនៃកម្រិតបញ្ចេញសារធាតុបំពុលខ្យល់នៅក្នុងតំបន់ តាមការទាយទុកជាមុនថា អាចនឹងកើនឡើងនូវឥទ្ធិពលមិនល្អបន្ថែមទៀត ។

ហោយចម្លងស្តាប់ថា : សេចក្តីត្រូវការដើម្បីធ្វើការសិក្សាពីមូលហេតុ និងទំនាក់ទំនងនៃការបំពុលដោយផ្សេង
អង្គការកាត់ព្រំដែន និងតម្រូវការដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយសំរាប់បញ្ហាដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណរួច ។

សូមបញ្ជាក់ថា : ឆន្ទៈរបស់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក ដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបន្ថែមទៀត និងដើម្បី
បង្កើតគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិសំរាប់ទប់ស្កាត់និងអង្កេតតាមដានការបំពុលដោយផ្សេងអង្គការកាត់ព្រំដែន ។

សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា : ឆន្ទៈរបស់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក ដើម្បីធ្វើការសំរាប់សុវត្ថិភាពថ្នាក់ជាតិ
សំរាប់ទប់ស្កាត់ និងអង្កេតតាមដានការបំពុលដោយផ្សេងអង្គការកាត់ព្រំដែន តាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរនូវព័ត៌មាន
ពិគ្រោះយោបល់ ស្រាវជ្រាវ និងអង្កេតតាមដាន ។

ហោយចម្លងត្រូវថា : ដើម្បីទទួលបានសុវត្ថិភាពដាច់ពីគ្នា និងរួមគ្នា សំរាប់ធ្វើការវាយតម្លៃនូវមូលហេតុដើម
ប្រភេទ និងវិសាលភាពនៃភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វិដិដងផ្សេងអង្គការតាមរយៈការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយ ការប្រតិបត្តិ
បច្ចេកវិទ្យាបរិស្ថានប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពថ្នាក់ជាតិ តំបន់ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិ
ការក្នុងការវាយតម្លៃ ទប់ស្កាត់ កាត់បន្ថយ និងការគ្រប់គ្រងភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វិដិ និងផ្សេងអង្គ ។

ហោយចម្លងចម្លើយថា : មធ្យោបាយដែលត្រូវការដាច់ដាច់ ដើម្បីសំរេចបាននូវសុវត្ថិភាពរួមគ្នានេះ គឺ សេចក្តីសំរេច
និងការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

បានយល់ព្រមដូចតទៅ :

ផ្នែកទី I បទដ្ឋានទូទៅ

មាត្រា ១

ការប្រើប្រាស់ពាក្យ

សំរាប់គោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ :

- ១ “ភាគីដែលជួយសង្គ្រោះ” មានន័យថា រដ្ឋ អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការផ្សេងៗ វិបុលដែលស្ម័គ្រចិត្តផ្តល់
អោយ និង/វិជួយដល់កិច្ចសង្គ្រោះទៅភាគីដែលស្នើ វិទូលនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វិដិ
វិការបំពុលដោយផ្សេងអង្គ ។

- ២ "អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច" មានន័យថា អង្គភាពមួយច្រើន ដែលបានជ្រើសតាំង រឺផ្តល់អំណាចដោយភាគី នីមួយៗ ដើម្បីចូលរួមធ្វើសកម្មភាព តំណាងអោយប្រទេសនីមួយៗ ក្នុងការអនុវត្តនូវកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
- ៣ "ការដុតដោយមានការត្រួតពិនិត្យ" មានន័យថា ការដុត ចំហេះ រឺភ្នក់ភ្លើងទាំងឡាយដែលកើតមានឡើង ក្នុងទឹកនៃឆ្នេរចំហរ ដែលត្រូវបានត្រួតពិនិត្យតាមរយៈច្បាប់ ការគ្រប់គ្រង បទបញ្ញត្តិ រឺគោលការណ៍នាំ នានារបស់រដ្ឋាភិបាល ហើយនិងមិនបណ្តាលអោយមានរឿងកើតឡើង និងការបំពុលដោយផ្សេងរវាង កាត់ព្រំដែន ។
- ៤ "តំបន់ដែលងាយទទួលរងភ្លើងរេះ" មានន័យថា តំបន់ដែលបានកំណត់ដោយអាជ្ញាធរជាតិ ជាតំបន់ដែល មានភ្លើងរេះភាគច្រើន ងាយនិងទទួលរងគ្រោះថ្នាក់កើតមានឡើង ។
- ៥ "ស្ថាប័នទំនាក់ទំនង" មានន័យថា អង្គភាពដែលបានជ្រើសតាំង និងផ្តល់អំណាចដោយភាគីនីមួយៗដើម្បី ទទួលនិងបញ្ជូនព័ត៌មាន និងទិន្នន័យដោយអនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
- ៦ "ការបំពុលដោយផ្សេងរវាង" មានន័យថា ផ្សេងដែលកើតចេញពីភ្លើងរេះព្រៃ និង/រឺដីដែលបណ្តាលអោយ ជះឥទ្ធិពលដ៏ធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាពមនុស្ស មានគ្រោះថ្នាក់ដល់ធនធានដែលមានជីវិត និងប្រពន្ធអេកូស៊ីស្តែម និងទ្រព្យសម្បត្តិ និងធ្វើអោយអន់ថយ រឺបង្កាក់ដល់ភាពសុខសាន្ត និងការប្រើប្រាស់ដីត្រឹមត្រូវនូវបរិស្ថាន ធម្មជាតិ ។
- ៧ "ភ្លើងរេះព្រៃ និង/រឺដី" មានន័យថា ការរេះ ដូចជារេះស្រទាប់ច្បងថ្ម ការរេះរុក្ខជាតិពុកផុយ (ដើម មោក) និងការរេះចំការធំៗ ។
- ៨ "រដ្ឋជាសមាជិក" មានន័យថា រដ្ឋជាសមាជិក នៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីភាគអគ្នេយ៍ ។
- ៩ "ការដុតនៅទីចំហ" មានន័យថា ការដុត ចំហេះ រឺភ្នក់ភ្លើងទាំងឡាយដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងទីចំហ ។
- ១០ "ភាគី" មានន័យថា រដ្ឋជាសមាជិក ASEAN ដែលយល់ព្រមទទួលអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចតាមរយៈកិច្ច ព្រមព្រៀងនេះ ហើយដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះចូលជាធរមានចំពោះតែភាគីជាសមាជិក ។
- ១១ "ភាគីដែលទទួល" មានន័យថា ភាគីដែលយល់ព្រមទទួលយកកិច្ចសង្គ្រោះដែលបានផ្តល់តាមរយៈ ភាគីជួយ សង្គ្រោះ រឺភាគីផ្សេងទៀត នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃភ្លើងរេះព្រៃ និង/រឺដី រឺការបំពុលដោយផ្សេងរវាង ។

- ១២ "ភាគីដែលស្នើសុំ" មានន័យថា ភាគីដែលស្នើសុំពីភាគីផ្សេងទៀត រឺភាគីជួយសង្គ្រោះ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃ ភ្លើងឆេះព្រៃ និង/រឺដី រឺការបំពុលដោយផ្សេងអង្គ ។
- ១៣ "ការបំពុលដោយផ្សេងអង្គកាត់ប្រាំង" មានន័យថា ការបំពុលដោយផ្សេងអង្គដែលលក្ខណៈរូបដើមនៃ ការបំពុលរបស់វាស្ថិតនៅទាំងមូល រឺជាផ្នែកមួយនៅក្នុងតំបន់ស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងថ្នាក់ជាតិ នៃប្រទេសមួយ ហើយដែលផ្សេងអង្គទាំងនោះត្រូវបានសាត់ចូលទៅក្នុងតំបន់ស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ច គ្រប់គ្រងនៃប្រទេសដទៃទៀត ។
- ១៤ "នយោបាយបញ្ឈប់ការដុត" (Zero burning policy) មានន័យថា នយោបាយដែលហាមឃាត់ការដុតនៅ ទីវាលចំហ ប៉ុន្តែអាចអនុញ្ញាតិអោយដុតដោយមានការត្រួតពិនិត្យក្នុងទម្រង់មួយចំនួន ។

មាត្រា ២
កម្មវត្ថុ

កម្មវត្ថុនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះគឺ ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងអង្កេតតាមដានការបំពុលដោយផ្សេងអង្គ ដែលជា លទ្ធផលនៃភ្លើងឆេះព្រៃ និង/រឺដី ហើយត្រូវបានធ្វើការកាត់បន្ថយតាមរយៈកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាថ្នាក់ជាតិ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ រោយកាន់តែខ្លាំងឡើងថែមទៀត ។ សកម្មភាពទាំងនេះអាច ប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងបរិបទនៃការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងដោយអនុលោមតាមបទបញ្ញតិទាំងឡាយ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ៣
គោលការណ៍

ភាគីទាំងអស់ត្រូវបានណែនាំ តាមរយៈគោលការណ៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោម ក្នុងការអនុវត្តកិច្ច ព្រមព្រៀងនេះ :

- ១ ដោយអនុលោមទៅតាម ចម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងគោលការណ៍នានានៃច្បាប់អន្តរជាតិ ដើម្បី ធ្វើអាជីវកម្មលើធនធានរបស់ខ្លួនដែលមាន អោយស្របតាមគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ និងបរិស្ថានរបស់ ប្រទេសខ្លួន ហើយនិងការទទួលខុសត្រូវដោយធានាថា រាល់សកម្មភាពទាំងឡាយដែលស្ថិតក្រោមដែន សមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន និងមិនបណ្តាលអោយមានការខូចខាតដល់បរិស្ថាន និង/រឺគ្រោះថ្នាក់ដល់

- សុខភាពនៅបណ្តាប្រទេសដទៃទៀត រីក៏ទៅក្រៅតំបន់កំណត់នៃដែនសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងថ្នាក់ជាតិ ។
- ២ នៅក្នុងស្មារតីសាមគ្គីភាព និងភាពជាដៃគូ និងអនុលោមតាម តំរូវការ សមត្ថភាព និងស្ថានភាព របស់ ប្រទេសនីមួយៗ ភាគីទាំងអស់ត្រូវពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងសំរាប់សំរួលដើម្បីទប់ស្កាត់ និងអង្កេត តាមដាន ការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែន ដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃ និង/រឺដី ហើយដែល គ្រោះថ្នាក់ទាំងនេះត្រូវបានកាត់បន្ថយ ។
- ៣ ភាគីទាំងអស់ត្រូវចាត់វិធានការដោយប្រុងប្រយ័ត្នទុកជាមុន ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងធ្វើការអង្កេតតាមដាន ការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែនដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃ និង/រឺដី ហើយដែលត្រូវតែធ្វើការ កាត់បន្ថយ និងខិតខំធ្វើអោយស្ថិតនៅក្នុងកិច្ចបរិមាច់ពោះឥទ្ធិពលដ៏អាក្រក់របស់វា ។ នៅទីកន្លែង ណាមានការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរ រឺគ្រោះថ្នាក់ដែលពុំអាចកែប្រែបានពីការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ ព្រំដែន ទោះបីគ្មានវិធីសាស្ត្រតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រក៏ដោយ វិធានការប្រុងប្រយ័ត្នទុកជាមុន គឺជា មធ្យោបាយដ៏ល្អបំផុត ដែលគ្រប់ភាគីជាប់ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវតែទទួលយកទៅអនុវត្ត ។
- ៤ ភាគីទាំងអស់ត្រូវគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិរបស់ខ្លួន ដែលរួមមាន ធនធានព្រៃឈើ និងដី ប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅក្នុងប្រទេសអេក្វាទ័រ ។
- ៥ ក្នុងការដោះស្រាយការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែន ភាគីទាំងអស់ត្រូវធ្វើទំនាក់ទំនងអោយបាន សមស្របជាមួយគ្រប់ភាគីជាប់ពាក់ព័ន្ធ រួមមានសហគមន៍មូលដ្ឋាន អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល កសិករ និង សហគ្រាសឯកជន ។

មាត្រា ៤
កាតព្វកិច្ចនុះនាវ

ក្នុងការសំរេចអោយបាននូវកម្មវត្ថុនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ភាគីទាំងអស់ត្រូវ:

- ១ ធ្វើសហប្រតិបត្តិការក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រតិបត្តិបណ្តាវិធានការនានា ដើម្បីទប់ស្កាត់និងអង្កេតតាម ដានការបំពុលដោយ ផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែនដែលបណ្តាលមកពីភ្លើងឆេះព្រៃ និង/រឺដី ដែលអត្ថិភ័យ ទាំងនេះត្រូវបានធ្វើការកាត់បន្ថយនិងធ្វើការត្រួតពិនិត្យប្រភពភ្លើងនេះ តាមរយៈការកំណត់អត្ត សញ្ញាណនៃអត្ថិភ័យរួមមានការអភិវឌ្ឍន៍នូវកម្មវិធីអង្កេតតាមដាន ការប៉ាន់ប្រមាណ និងប្រព័ន្ធផ្តល់ ដំណឹងជាមុន ផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាននិងបច្ចេកវិទ្យា និងការផ្តល់កិច្ចសម្រ្គោះទៅវិញទៅមក ។

- ២ នៅពេលណាមានការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែនចាប់ផ្តើមកើតចេញពី ក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួនសាមី ប្រទេសត្រូវធ្វើការឆ្លើយតបអោយបានរាប់រហ័សទៅនិងសេចក្តីស្នើសុំរបស់ប្រទេស វិប្រទេសទាំងឡាយ នូវព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធ រឺកិច្ចពិគ្រោះយោបល់នានា ដែលជាអត្ថិភាពទាំងនោះ អាចជះឥទ្ធិពល តាមរយៈ ការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែន ដោយឈរលើទស្សនៈដើម្បីធ្វើអោយនូវកិរិយាបំប្លែងផល វិបាកទាំងឡាយនៃការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែន ។
- ៣ ចាត់វិធានការតាមបែបរដ្ឋបាល បញ្ញតិច្យាប័ និង/វិធានការណ៍ដទៃទៀត ដើម្បីអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ច ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ផ្នែកទី II ការអនុវត្តតាមដាន វាយតម្លៃ និងការឆ្លើយតប

មាត្រា ៥

មជ្ឈមណ្ឌលសម្របសម្រួល ASEAN សំរាប់ត្រួតពិនិត្យការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែន

- ១ មជ្ឈមណ្ឌលសម្របសម្រួល ASEAN សំរាប់ត្រួតពិនិត្យការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុកាត់ព្រំដែន ដែល បន្ទាប់ពីពេលនេះតទៅហៅថា មជ្ឈមណ្ឌល ASEAN ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈនេះ សំរាប់គោល បំណងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងកិច្ចសំរបសំរួលចំណោមភាគីទាំងអស់ ក្នុងការ គ្រប់គ្រងនូវផលប៉ះពាល់នៃភ្លើងអេក្រែន/វីដឺ ជាពិសេសការបំពុលដោយផ្សែងអង្គធាតុដែលកើតចេញពី អត្ថិភាពទាំងនោះ ។
- ២ មជ្ឈមណ្ឌល ASEAN ត្រូវធ្វើកិច្ចការលើមូលដ្ឋានដែលថា ដំបូងបង្អស់អាជ្ញាធរជាតិ និងធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីពន្លត់អត្ថិភាព ។ នៅពេលណាអាជ្ញាធរថ្នាក់ជាតិធ្វើការប្រកាសអាសន្ន នោះគេអាចធ្វើការស្នើសុំ ទៅមជ្ឈមណ្ឌល ASEAN ដើម្បីជួយផ្តល់កិច្ចសម្រោះ ។
- ៣ គណៈកម្មាធិការមួយដែលបានបង្កើតឡើងមានអ្នកតំណាង អាជ្ញាធរជាតិពីភាគីទាំងអស់និងត្រូវមើលការ ខុសត្រូវកិច្ចប្រតិបត្តិការនៃមជ្ឈមណ្ឌល ASEAN នេះ ។
- ៤ មជ្ឈមណ្ឌល ASEAN ត្រូវអនុវត្តន៍ទៅតាមមុខងារដូចបានចែងនៅក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ និងមុខងារដ៏ ទៃទៀត និងត្រូវតំណត់ដោយសន្និបាតរបស់ភាគីជាសមាជិក ។

មាត្រា ៦

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងស្ថាប័នទំនាក់ទំនង

- ១ ភាគីនីមួយៗត្រូវជ្រើសតាំង អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមួយវិច្ឆ័យ និងស្ថាប័នទំនាក់ទំនងមួយដែលត្រូវបាន ផ្តល់សិទ្ធិអំណាច ដើម្បីធ្វើការងារទាំងនេះជំនួសមុខអោយប្រទេសរបស់ខ្លួន ទៅតាមតម្រូវការនៃកិច្ចព្រម ព្រៀងនេះ ។
- ២ ភាគីនីមួយៗត្រូវជូនដំណឹងដល់ភាគីផ្សេងទៀត និងមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានអំពី អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និង ស្ថាប័នទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន និងបំណាស់ប្តូរផ្សេងៗ នៅក្នុងការជ្រើសតាំងរបស់ខ្លួន ។
- ៣ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន ត្រូវផ្តល់យ៉ាងទៀងទាត់និងរួសរាន់ដល់ភាគីទាំងអស់ និងអង្គការអន្តរជាតិដែល ទាក់ទងនូវព័ត៌មាន ដូចបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ២ ខាងលើ ។

មាត្រា ៧

ការអង្កេត តាមដាន

- ១ ភាគីនីមួយៗត្រូវចាត់វិធានការអោយបានសមស្របដើម្បីធ្វើការអង្កេតតាមដាននូវ :
  - ក-គ្រប់តំបន់ដែលងាយនិងទទួលរងភ្លើងឆេះ
  - ខ-រាល់ទីកន្លែងដែលមានភ្លើងឆេះព្រៃនិង/ដី
  - គ-រាល់ស្ថានភាពបរិស្ថានដែលនាំអោយមាននូវ ភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វីដី ទាំងនោះ និង
  - ឃ- ការបំពុលដោយផ្សែងអង្កា ដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដីទាំងនោះ ។
- ២ ភាគីនីមួយៗ ត្រូវជ្រើសតាំងអង្គការមួយវិច្ឆ័យ ដើម្បីបំពេញមុខងារជាមជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការអង្កេតតាម ដាន ថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីទទួលរ៉ាប់រងធ្វើការអង្កេតតាមដានដូចបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ១ខាងលើ ដោយអនុ លោមតាមទម្រង់ការថ្នាក់ជាតិរៀងៗខ្លួន ។
- ៣ ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍មានអត្ថិភាពកើតឡើង ភាគីទាំងអស់ត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើសកម្មភាពជាបន្ទាន់ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ វិធ្វើការពន្លត់ភ្លើងទាំងនោះ ។

មាត្រា ៨

ការវាយតម្លៃ

- ១ ភាគីនីមួយៗត្រូវធានាថា មជ្ឈមណ្ឌលអង្កេតតាមដានថ្នាក់ជាតិយល់ព្រមផ្តល់យ៉ាងទៀងទាត់ និងធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងដល់មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានដោយផ្ទាល់ វិសាមយៈស្ថាប័នទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន នូវទិន្នន័យដែលទទួលបានទាក់ទងទៅនឹងភ្លើងឆេះ តំបន់ដែលងាយទទួលរងគ្រោះភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វីដឺ រាល់ស្ថានភាពបរិស្ថានដែលនាំអោយមានភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ និងការបំពុលដោយផ្សែងអង្កេតដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺទាំងនោះ ។
- ២ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានត្រូវទទួលធ្វើការប្រមូលផ្តុំនិងវិភាគ នូវទិន្នន័យដែលបានប្រាស្រ័យទាក់ទង តាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលអង្កេតតាមដានថ្នាក់ជាតិ វិស្វកម្មទំនាក់ទំនង ។
- ៣ លើមូលដ្ឋាននៃការវិភាគទិន្នន័យដែលទទួលបានទាំងនេះ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានត្រូវផ្តល់ជូនវិញទៅភាគីនីមួយៗតាមវិធីណាដែលអាចធ្វើបាន នូវការវាយតម្លៃនៃភាពគ្រោះថ្នាក់ដែលអាចកើតមានចំពោះសុខភាពមនុស្ស បរិស្ថានដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ និងដែលបណ្តាលអោយមានការបំពុលដោយផ្សែងអង្កេតកាត់ព្រំដែន ។

មាត្រា ៩

វិធានការទប់ស្កាត់

ភាគីនីមួយៗ ត្រូវទទួលយកនូវវិធានការដើម្បីទប់ស្កាត់ និងត្រួតពិនិត្យនូវសកម្មភាពទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ ដែលអគ្គិភ័យទាំងនេះអាចនាំដល់ការបំពុលដោយផ្សែងអង្កេតកាត់ព្រំដែន បណ្តាវិធានការទាំងនោះរួមមាន :

- ក- ការអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រតិបត្តិវិធានការច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗ មានដូចជាកម្មវិធី និងយុទ្ធសាស្ត្រនានាដើម្បីលើកកម្ពស់គោលនយោបាយបញ្ឈប់ការដុតនៅទីចំហ ដើម្បីដោះស្រាយភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វីដឺ ដែលបណ្តាលអោយមានការបំពុលដោយផ្សែងអង្កេតកាត់ព្រំដែន ។
- ខ- ការអភិវឌ្ឍន៍គោលនយោបាយនានា អោយបានសមស្របដើម្បីធានាទប់ទល់នូវគ្រប់សកម្មភាពដែលអាចនាំទៅរកភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ ។

- គ- កំណត់មត្តសញ្ញាណនិងធ្វើការអង្កេតតាមដានតំបន់ដែលងាយទទួលរងភ្លើងឆេះ ដែលនាំអោយកើតមាន ឡើងនូវភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដី ។
- ឃ- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងអគ្គិភ័យនៅមូលដ្ឋាន និងសមត្ថភាពប្រយុទ្ធប្រឆាំងអគ្គិភ័យ និងការសំរេបសំរួល ដើម្បី ទប់ស្កាត់ការកើតមានឡើងនូវភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដី ។
- ង- លើកកម្ពស់ការអប់រំសាធារណៈ និងយុទ្ធនាការបង្កើតនូវចំណេះដឹង និងពង្រឹងការចូលរួមពីសហគមន៍ មូលដ្ឋានក្នុងការគ្រប់គ្រងអគ្គិភ័យ ដើម្បីទប់ស្កាត់ភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដី និងការបំពុលដោយផ្សែងអព្វ ឆ្លងកាត់ព្រំដែនដែលកើតពីអគ្គិភ័យទាំងនោះ ។
- ច- លើកកម្ពស់ និងប្រើប្រាស់នូវចំណេះ ដឹងនិងយកបទពិសោធន៍ដែលមានក្នុងការទប់ស្កាត់ និងការគ្រប់គ្រង អគ្គិភ័យនិង
- ឆ- ធ្វើអោយប្រាកដថា រាល់វិធានការច្បាប់ រដ្ឋបាល និងវិធានការដទៃទៀតត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីត្រួតពិនិត្យ ការដុតនៅទីចំហ និងទប់ស្កាត់ការគ្រួសត្រាយព្រៃដោយប្រើប្រាស់ភ្លើង ។

មាត្រា ១០

ការប្រឌុះប្រៀបទុកជាមុន

- ១- ភាគីទាំងអស់ត្រូវបង្កើតឡើងដោយរួមគ្នា វិធានការនូវយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការទប់ទល់ ដើម្បីកំណត់ គ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យនូវភាពគ្រោះថ្នាក់ដែលអាចកើតមានចំពោះសុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថាន ដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វីដី និងការបំពុលដោយផ្សែងអព្វដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនោះ ។
- ២- ភាគីទាំងអស់ត្រូវរៀបចំអោយបានសមស្របនូវបែបបទសំរាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការដែលមានលក្ខណៈជាខ្នាត គំរូរួម សំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងសកម្មភាពថ្នាក់ជាតិដែលបានតំរូវក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ១១

ការនិយ័តបណ្ណាល័យសំរាប់ថ្នាក់ជាតិ

- ១- ភាគីនីមួយៗ ត្រូវធ្វើអោយប្រាកដថា រាល់វិធានការសមស្របផ្នែកច្បាប់ រដ្ឋបាល និងថវិកា ត្រូវបានគេ អនុវត្ត ដោយធ្វើការប្រមូលផ្តុំនូវធនធានដែលមាន ដូចជា គ្រឿងបរិក្ខារ សំភារៈ ធនធានមនុស្ស

និងធនធានថវិកា ដែលត្រូវការចាំបាច់សំរាប់ឆ្លើយតប និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដោយភ្លើងឆេះព្រៃ និង/វិដី និងការបំពុលដោយផ្សែងអង្កាត់ដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនោះ ។

២- ភាគីនីមួយៗ ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាប់ទៅភាគីផ្សេងទៀតនិងមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាននូវវិធានការទាំងនេះ ។

មាត្រា ១២

ការឆ្លើយតបបន្ទាន់រួមគ្នាតាមរយៈការផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះ

- ១- ប្រសិនបើភាគីណាមួយត្រូវការកិច្ចជួយសង្គ្រោះ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វិដី វិការបំពុល ដោយផ្សែងអង្កាត់ដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួននោះគេអាចធ្វើការស្នើសុំជំនួយសង្គ្រោះពី ភាគីផ្សេងទៀត ដោយផ្ទាល់ វិធានរយៈមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន ប្រទេស វិអង្គការអន្តរជាតិដទៃទៀត ។
- ២- កិច្ចការជួយសង្គ្រោះនេះអាចត្រូវបានអោយមកបំរើការនៅពេលមានសំណើយល់ព្រមពីភាគីដែលស្នើសុំ រឺក៏នៅពេលណាមានការផ្តល់ជូនដោយស្ម័គ្រចិត្តពីភាគីដទៃទៀតនោះក៏ត្រូវមានការយល់ព្រមពីភាគីម្ចាស់ ផ្ទះផងដែរ ។
- ៣- ភាគីនីមួយៗ ត្រូវធ្វើការសំរេចចិត្ត និងជូនដំណឹងអោយបានឆាប់រហ័សដល់ភាគីដែលត្រូវស្នើសុំដោយផ្ទាល់ វិធានរយៈមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន ចំពោះសំណើសុំកិច្ចជួយសង្គ្រោះ អោយបានច្បាស់លាស់ ថាតើគេអាចផ្តល់ នូវកិច្ចជួយសង្គ្រោះដែលបានស្នើបែបណា ពីទំហំ និងលក្ខខណ្ឌនៃការជួយសង្គ្រោះទាំងនោះ ។
- ៤- ភាគីនីមួយៗ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត និងជូនដំណឹងអោយបានឆាប់រហ័សដល់ភាគីដែលជួយដោយផ្ទាល់ វិធានរយៈមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន ចំពោះការផ្តល់ជូន ការជួយសង្គ្រោះអោយបានច្បាស់លាស់ ថាតើគេអាច ទទួលយកនូវជំនួយសង្គ្រោះដែលផ្តល់អោយឬទេ និងទំហំនិងលក្ខខណ្ឌនៃការជួយសង្គ្រោះទាំងនោះ ។
- ៥- ភាគីដែលស្នើ ត្រូវបញ្ជាក់អោយបានច្បាស់នូវទំហំ និងប្រភេទនៃជំនួយសង្គ្រោះដែលត្រូវការ និងទីកន្លែង ធ្វើសកម្មភាព និងត្រូវផ្តល់ជូនភាគីដែលត្រូវជួយ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនិងព័ត៌មានដែលចាំបាច់ សំរាប់ធ្វើ ការកំណត់នូវវិសាលភាពដើម្បីអោយជំនួយសង្គ្រោះអាចឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីស្នើសុំ ។ ក្នុងគ្រាដែលពុំ អាចនឹងធ្វើទៅបានរបស់ភាគីដែលស្នើសុំក្នុងការបញ្ជាក់អោយបានច្បាស់លាស់ពីទំហំ និងប្រភេទនៃជំនួយ សង្គ្រោះដែលត្រូវការនោះភាគីដែលស្នើសុំ និងភាគីដែលជួយសង្គ្រោះត្រូវធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណ និងសំរេច ចិត្តរួមគ្នាទៅលើទំហំនិងប្រភេទជំនួយសង្គ្រោះដែលត្រូវការខាងលើ ។

- ៦- ភាគីទាំងអស់ត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់ និងជំរុញជូនមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន នូវអ្នកជំនាញការគ្រឿងបរិក្ខារ សំភារៈ ដែលអាចរកបានក្នុងកំរិតសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន សំរាប់ផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះទៅអោយភាគីផ្សេងទៀត ក្នុងត្រាដែលមានភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ រឺ ការបំពុលដោយផ្សេងអង្គដែលអាចបណ្តាលមកពីអគ្គិភ័យ គឺដូច ជាលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនទៀត ជាពិសេសថវិកាអាចនិងផ្តល់ជូនក្រោមជំនួយសង្គ្រោះ ។

មាត្រា ១៧

ការចាត់ចែង និងត្រួតពិនិត្យជំនួយសង្គ្រោះ

លើកលែងតែមានការយល់ព្រមផ្សេងទៀត :

- ១- ភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួល ត្រូវធ្វើការហាត់ហ្វឹកហ្វឺន ពីការចាត់ចែង ត្រួតពិនិត្យ សំរាប់សំរួល និងការត្រួតត្រា មើលនូវជំនួយសង្គ្រោះនៅក្នុងដែនដីខ្លួន ។ នៅទីកន្លែងណាដែលជំនួយសង្គ្រោះមានជាប់ពាក់ព័ន្ធដល់ បុគ្គលិក ភាគីដែលជួយសង្គ្រោះ ដោយមានកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួលត្រូវចាត់ តាំងបុគ្គលិក រឺគ្រឿងបរិក្ខារដែលផ្តល់ដោយភាគីរបស់ខ្លួន ។ បុគ្គល រឺអង្គការដែលបានចាត់តាំងហើយ ត្រូវធ្វើការហាត់ហ្វឹកហ្វឺន ការត្រួតត្រាមើលដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ភាគីដែល ស្នើសុំ រឺទទួល ។
- ២- ភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួល ត្រូវផ្តល់ជូននូវគ្រឿងបរិក្ខារ និងសេវាកម្មផ្សេងៗ ក្នុងស្រុកសំរាប់ចាត់ចែង ការងារកិច្ចជួយសង្គ្រោះអោយបានល្អ និងមានប្រសិទ្ធិភាព ។ ហើយក៏ត្រូវធ្វើអោយប្រាកដផងដែរដល់កិច្ច ការពារបុគ្គលិក គ្រឿងបរិក្ខារ និងសំភារៈផ្សេងៗ ដែលនាំចូលមកក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួនដោយ រឺក្នុងនាមនៃ ភាគីដែលជួយសង្គ្រោះ សំរាប់គោលបំណងទាំងនេះ ។
- ៣- ភាគីដែលផ្តល់ រឺទទួលជំនួយសង្គ្រោះ ដោយឆ្លើយតបទៅតាមសំណើដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើ ត្រូវធ្វើការសំរាប់សំរួលអោយបានល្អប្រសើរ ជំនួយសង្គ្រោះទាំងនោះនៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៨

ករណីលើកលែង និងការជួយសំរួលចំពោះការផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះ

- ១- ភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួល ត្រូវអនុញ្ញាតិអោយបុគ្គលិករបស់ភាគីដែលជួយសង្គ្រោះ និងបុគ្គលិកដែលធ្វើ កិច្ចការជំនួសមុខអោយភាគីខ្លួន នូវករណីលើកលែងនានាដែលចាំបាច់ និងការបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល ដល់ការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេ ។

- ២- ភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួលត្រូវអនុញ្ញាតិអោយភាគីដែលជួយសង្គ្រោះ នូវការអោយរួចពន្ធនានា រឺការបង់ថ្លៃ ផ្សេងៗទៀត លើគ្រឿងបរិក្ខារ និងសំភារៈដែលនាំចូលមកក្នុងដែនដីនៃប្រទេសដែលស្នើសុំ រឺទទួល សំរាប់ គោលបំណងនៃការជួយសង្គ្រោះ ។
- ៣- ភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួល ត្រូវបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការចូលស្នាក់នៅ និងចេញពីដែនដីរបស់ខ្លួន ចំពោះបុគ្គលិក គ្រឿងបរិក្ខារ និងសំភារៈនានា ដែលពាក់ព័ន្ធ រឺប្រើប្រាស់នៅក្នុងការជួយសង្គ្រោះ ។

មាត្រា ១៥

ការឆ្លងកាត់នៃបុគ្គលិក គ្រឿងបរិក្ខារ និងសំភារៈនានា ចំពោះការផ្តល់ជំនួយសង្គ្រោះ

ផ្អែកតាមសំណើនៃភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ភាគីនីមួយៗត្រូវស្នើបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការឆ្លងកាត់តាម រយៈទឹកដីរបស់ខ្លួនដោយមានការជូនដំណឹងត្រឹមត្រូវនូវបុគ្គលិក គ្រឿងបរិក្ខារ និងសំភារៈនានាដែលពាក់ព័ន្ធ រឺប្រើប្រាស់នៅក្នុងការជួយសង្គ្រោះ ដល់ភាគីដែលស្នើសុំ រឺទទួល ។

ផ្នែកទី III

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ផ្នែកបច្ចេកទេសនិងការស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ

មាត្រា ១៦

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកបច្ចេកទេស

- ១- ដើម្បីបង្កើនការប្រុងប្រយ័ត្នបទុកជាមុន និងកាត់បន្ថយភាពដែលអាចមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថានដែលកើតចេញពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/រឺដី រឺការបំពុលដោយផ្សែងអង្កាត់ដែលកើតចេញពីអគ្គិសីទ ទាំងនេះ ភាគីទាំងអស់ត្រូវទទួលធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ នៅក្នុងវិស័យនេះ រួមមានដូចតទៅ :
  - ក- សំរួលដល់ការប្រមូលផ្តុំនូវធនធានអោយបានសមស្របទាំងខាងក្នុង និងខាងក្រៅភាគីទាំងអស់ ។
  - ខ- លើកកម្ពស់ការធ្វើអោយមានគំរូខ្នាតឯកភាពគ្នានៃទម្រង់របាយការណ៍ ទិន្នន័យ និងព័ត៌មាន ។
  - គ- លើកកម្ពស់ ការផ្លាស់ប្តូរ ព័ត៌មាន ជំនាញការ បច្ចេកវិទ្យា យុទ្ធវិធី និងមុខជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធ ។
  - ឃ- ផ្តល់ រឺធ្វើការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដែលពាក់ព័ន្ធ មានការអប់រំនិងយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹង ជាពិសេស ទាក់ទងទៅនឹងការជំរុញការអនុវត្តនីវិធានការបញ្ឈប់ការដុត (Zero-burning) និងផលប៉ះ ពាល់នៃការបំពុលដោយផ្សែងអង្កាត់ ទៅលើសុខភាពមនុស្សនិងបរិស្ថាន ។

- ង- ធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ វិបត្តិឡើងវិញនូវយុទ្ធវិធីស្តីពីការដុតដោយមានការត្រួតពិនិត្យជាពិសេស អ្នកធ្វើកសិកម្មពនេចរ និងម្ចាស់កសិដ្ឋានតូចៗ ដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរ និងចែករំលែកបទពិសោធន៍លើការអនុវត្តន៍ទាំងនោះ ។
  - ច- សំរេចសំរួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងព័ត៌មានទាក់ទងក្នុងចំណោមអាជ្ញាធរអនុវត្ត នៃភាគីទាំងអស់ ។
  - ឆ- លើកកម្ពស់ និងធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារ សំរាប់ការយកមកប្រើប្រាស់នូវជីវៈម៉ាស់ និងវិធីសាស្ត្រសមស្របសំរាប់ការចាក់ចោលនូវសំណល់កសិកម្ម ។
  - ជ- ធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល ដល់ក្រុមអន្តរកម្មអត្តិភ័យ និងគ្រូបង្គោល ដើម្បីអោយពួកគេអាចធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលនៅឯមូលដ្ឋាន កំរិតជាតិ កំរិតតំបន់ និង
  - ឈ- ពង្រឹង និងធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវសមត្ថភាពបច្ចេកទេសនៃភាគីទាំងអស់ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
- ២- មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានត្រូវធ្វើការសំរេចសំរួលសកម្មភាព សំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដូចដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើ ។

មាត្រា ១៧

ការស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ

ភាគីទាំងអស់ត្រូវលើកកម្ពស់ និងគាំទ្រដោយរួមគ្នា វិជ្ជាជីវៈខ្លួន នៅពេលណាដែលអាចធ្វើបាន រួមមាន កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការអន្តរជាតិ លើផ្នែកកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស ដែលទាក់ទងដល់បូសគល់ និងផលវិបាកទាំងឡាយនៃការបំពុលដោយផ្សែងអង្គការកាត់ព្រំដែន និងមធ្យោបាយ វិធីសាស្ត្រគ្រឿងបរិក្ខារ សំរាប់គ្រប់គ្រងភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វិធី រួមទាំងការពន្លង់អត្តិភ័យ ។

ផ្នែក IV ការរៀបចំស្ថាប័ន

មាត្រា ១៨

សន្និបាតភាគី

- ១- សន្និបាតភាគីត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។ សម័យប្រជុំដំបូងនៃសន្និបាតភាគី ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយលេខាធិការដ្ឋានមិនលើសពីរយៈពេល ១ឆ្នាំ ក្រោយពីកិច្ចព្រមព្រៀងនេះចូលជាធរ

មាន ។ បន្ទាប់មកសម័យប្រជុំសាមញ្ញនៃសន្និបត្តកភាគី និងត្រូវប្រារព្ធយ៉ាងតិច ១ ដងជារៀងរាល់ឆ្នាំ តាមតែអាចធ្វើទៅបាន ក្នុងពេលជាមួយគ្នា និងកិច្ចប្រជុំនានារបស់អាស៊ាន ។

២- សម័យប្រជុំសាមញ្ញ និងត្រូវប្រារព្ធឡើង នៅពេលវេលាផ្សេងទៀតពីខាងលើ នៅពេលមានសំណើពីភាគី មួយ ហើយដែលសំណើនោះត្រូវបានគាំទ្រដោយភាគីយ៉ាងតិចមួយផ្សេងទៀត ។

៣- សន្និបត្តកភាគីត្រូវ រក្សានូវការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញបន្ត និងការវាយតម្លៃនូវកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងនៅ ទិបញ្ចប់ត្រូវ :

ក- ចាត់ទុកសកម្មភាពទាំងនេះជាការចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើអោយប្រាកដនូវការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិ- ភាពនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ខ- ពិនិត្យពិចារណាលើរបាយការណ៍នានា និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ដែលបានស្នើឡើងពីភាគីមួយ ដោយ ផ្តល់វិសោធន៍លេខាធិការដ្ឋាន ។

គ- ពិនិត្យពិចារណា និងអនុម័តលើវិធានការនានា ដោយអនុលោមតាមមាត្រា២១នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ឃ- អនុម័ត ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងកែសម្រួល តារាងបស្ស័ន្ធនានា ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ច- បង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារមួយចំនួនទៅតាមតម្រូវការសំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និង

ឆ- ពិនិត្យពិចារណា និងទទួលយកនូវសកម្មភាពនានា បន្ថែមទៀតដែលតម្រូវសំរាប់សំរេចអោយបាន នូវកម្មវត្ថុនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ១៩
លេខាធិការដ្ឋាន

១- តាមរយៈនេះ លេខាធិការដ្ឋានមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង

២- មុខងារនៃលេខាធិការដ្ឋាននេះត្រូវរួមបញ្ចូល

ក- រៀបចំចាត់ចែងដំណើរការកិច្ចប្រជុំសន្និបត្តកភាគី និងក្រុមការងារផ្សេងទៀត ដែលបានបង្កើតឡើង ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ខ- បញ្ជូនទៅគ្រប់ភាគី នូវសេចក្តីជូនដំណឹង របាយការណ៍ និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀតដែលទទួលបាន ដោយ អនុលោមតាមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

គ- ទទួលយកមតិពិនិត្យនូវព័ត៌មាន និងការស្នើបង្កើតនានាពីភាគីទាំងអស់ និងធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយពួកគេ លើសំណើផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងដល់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ឃ- ធ្វើអោយប្រាកដនូវការសំរេចសំរួលដែលចាំបាច់ ជាមួយអង្គការអន្តរជាតិផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ និងជាពិសេសការរៀបចំចាត់ចែងទៅតាមសេចក្តីតំរូវសំរាប់បំពេញកិច្ចការអោយមានប្រសិទ្ធិភាពដល់មុខងាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន ។

ង- បំពេញការងារផ្សេងៗ ទៀតទៅតាមការផ្តល់អោយពីភាគីទាំងអស់ ។

៣- លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ត្រូវបំរើការងារ ជាលេខាធិការដ្ឋាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ២០

ការចាត់ចែងគ្រប់គ្រង នវិកា

- ១- តាមរយៈនេះ មូលនិធិ សំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានបង្កើតឡើង ។
- ២- មូលនិធិនេះ ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាមូលនិធិសំរាប់ត្រួតពិនិត្យការបំពុលដោយផ្សេងអង្គការកាត់ព្រំដែន ។
- ៣- មូលនិធិនេះ និងត្រូវចាត់ចែងគ្រប់គ្រងដោយលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ក្រោមការណែនាំពីសន្និបាតរបស់ភាគី ។
- ៤- ភាគីទាំងអស់ត្រូវបង្កើតទានដោយស្ម័គ្រចិត្តទៅមូលនិធិនេះ ដោយអនុលោមតាមសេចក្តីស្នើសុំនៃសន្និបាតភាគី ។
- ៥- មូលនិធិនេះ ត្រូវបានបើកចំហរចំពោះវិភាគទានដែលបានមកពីប្រភពផ្សេងៗទៀត ហើយដែលត្រូវទទួលការយល់ស្រប រឺការយល់ព្រម ដោយភាគីទាំងអស់ ។
- ៦- ភាគីទាំងអស់អាចយកមកប្រើប្រាស់នូវធនធានបន្ថែមដែលត្រូវការ នៅទីនៃឯករាជ្យដែលចាំបាច់ សំរាប់អនុវត្តនូវកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ពីអង្គការអន្តរជាតិ នានា ដែលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសស្ថាប័នមូលនិធិក្នុងតំបន់ និងសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិ ។

ផ្នែក V ពិធីសារ

មាត្រា ២១

ពិធីសារនានា

- ១- ភាគីទាំងអស់ត្រូវធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងការរៀបចំ និងការយល់ព្រមនូវពិធីសារនានាចំពោះ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដោយដាក់បញ្ញត្តិ វិធានការនានា ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ដូចជា ទម្រង់ការ និងបទដ្ឋានតំរូវសំរាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
- ២- សន្និបាតភាគីអាច ធ្វើការអនុម័តលើពិធីសារនានាដែលបានព្រមព្រៀងនេះនៅឯសម័យប្រជុំសាមញ្ញប្រចាំឆ្នាំដោយមតិឯកភាពទូទៅនៃគ្រប់ភាគី ។
- ៣- អត្ថបទនៃពិធីសារដែលបានស្នើឡើងត្រូវបានគេធ្វើការ ទាក់ទងទៅគ្រប់ភាគីតាមរយៈលេខាធិការដ្ឋានយ៉ាងតិច ៦ ខែមុនការប្រជុំ ។ សេចក្តីត្រូវការសំរាប់អោយពិធីសារចូលជាធរមានត្រូវបង្កើតឡើងតាមរយៈបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ២២

ការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀង

- ១- ភាគីទាំងឡាយអាចស្នើសុំ វិសោធនកម្មចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះបាន ។
- ២- អត្ថបទវិសោធនកម្មទាំងឡាយ ដែលបានស្នើសុំត្រូវបានគេធ្វើការទាក់ទងទៅគ្រប់ភាគីតាមរយៈលេខាធិការដ្ឋានយ៉ាងតិច ៦ ខែមុនការប្រជុំសន្និបាតភាគីដែលនៅឯសម័យប្រជុំនោះ ត្រូវបានគេស្នើសុំអោយធ្វើការអនុម័តលើសំណើវិសោធនកម្មទាំងនោះ ។ លេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវធ្វើទំនាក់ទំនងផងដែរចំពោះភាគីចុះហត្ថលេខានៃកិច្ចព្រមព្រៀងលើសេចក្តីស្នើសុំវិសោធនកម្មនេះ ។
- ៣- វិសោធនកម្មទាំងឡាយនិងត្រូវបានអនុម័ត ដោយមតិឯកភាពទូទៅ នៅឯសម័យប្រជុំសាមញ្ញប្រចាំឆ្នាំនៃសន្និបាតភាគី ។
- ៤- វិសោធនកម្មទាំងឡាយ ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងត្រូវបានដាក់អោយនៅក្រោមការទទួលស្គាល់ពីគ្រប់ភាគី ។ កន្លែងដកលំអកសារ និងត្រូវបែកជូននូវវិសោធនកម្មដែលបានអនុម័តរួចទៅគ្រប់ភាគីសំរាប់សុំការ

ទទួលស្គាល់ ។ វិសោធនកម្មនេះ នឹងត្រូវចូលជាធរមានរយៈពេល ៣០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានបញ្ជូនដល់កន្លែង
ដកលំដកសារ ហើយដែលបានទទួលស្គាល់ពីគ្រប់ភាគី ។

៥- ក្រោយពេលចូលជាធរមាននៃវិសោធនកម្ម ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ភាគីថ្មីផ្សេងទៀតនឹងត្រូវក្លាយជា
ភាគីមួយចំពោះ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះដូចដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មរួច ។

មាត្រា ២៣

ការអនុម័ត និងការធ្វើវិសោធនកម្ម ឧបសម្ព័ន្ធ

១- ឧបសម្ព័ន្ធនានាភ្ជាប់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បង្កើតបានជាផ្នែកមួយដែលជាបតិដ្ឋាប័ន នៃកិច្ច
ព្រមព្រៀងនេះ និងដំរាបណាពុំមានការបញ្ជាក់ផ្សេងទៀតទេនោះ ឯកសារយោងភ្ជាប់ទៅនឹងកិច្ចព្រម
ព្រៀងនោះរួមបញ្ចូលគ្នា ក្នុងពេលតែមួយ ទៅនឹងឯកសារយោង ឧបសម្ព័ន្ធដែលមាននោះ ។

២- ឧបសម្ព័ន្ធនានាត្រូវបានអនុម័ត ដោយបតិឯកភាពទូទៅ នៅឯសម័យប្រជុំសាមញ្ញប្រចាំឆ្នាំ នៃសន្និបាត
ភាគី ។

៣- ភាគីនានាអាចស្នើធ្វើវិសោធនកម្មទៅលើឧបសម្ព័ន្ធបាន ។

៤- វិសោធនកម្មទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវបានអនុម័ត ដោយបតិឯកភាពទូទៅនៅឯសម័យប្រជុំសាមញ្ញប្រចាំ
ឆ្នាំនៃសន្និបាតភាគី ។

៥- ឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងវិសោធនកម្មទៅលើឧបសម្ព័ន្ធនានានឹងត្រូវដាក់អោយនៅ
ក្រោមការទទួលស្គាល់ពីគ្រប់ភាគី ។ កន្លែងដកលំដកសារ និងត្រូវចែកជូននូវឧបសម្ព័ន្ធវិសោធនកម្មទៅ
លើឧបសម្ព័ន្ធដែលបានអនុម័តរួចនៅគ្រប់ភាគី សំរាប់សុំការទទួលស្គាល់ ។ ឧបសម្ព័ន្ធវិសោធនកម្មទៅលើ
ឧបសម្ព័ន្ធត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានបញ្ជូនដល់កន្លែងដកលំដកសារ ហើយ
ដែលបានទទួលស្គាល់ពីគ្រប់ភាគី ។

មាត្រា ២៤

នីតិវិធី និងបែបបទហិរញ្ញវត្ថុ

សម័យប្រជុំលើកដំបូងរបស់សន្និបាតភាគី ត្រូវអនុម័តដោយមតិឯកភាពទូទៅនូវ នីតិវិធីរបស់ខ្លួន និង បែបបទហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់មូលនិធិអាស៊ាន ក្នុងការត្រួតពិនិត្យការបំពុលដោយផ្សេងអង្គការកាត់ព្រំដែន ដើម្បី កំណត់ជាពិសេសការចូលរួមហិរញ្ញវត្ថុរបស់ភាគីទាំងអស់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ២៥

សេចក្តីពយការណ៍

ភាគីទាំងអស់ត្រូវបញ្ជូនទៅលេខាធិការដ្ឋាននូវរបាយការណ៍ ស្តីពីការចាត់វិធានការនានាដើម្បីអនុវត្តកិច្ច ព្រមព្រៀងនេះក្នុងទំរង់ឯកភាពគ្នា និងរយៈពេលដូចដែលបានកំណត់ដោយសន្និបាតភាគី ។

មាត្រា ២៦

ទំនាក់ទំនងទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងទៀត

បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នឹងពុំធ្វើអោយប្រែប្រួលដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនានា របស់ ភាគីទាំងឡាយ ចំពោះសិទ្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា កិច្ចព្រមព្រៀងដែលមានស្រាប់ដែលភាគីទាំងនោះជាសមាជិក ។

មាត្រា ២៧

ជម្លោះនានារវាងភាគីទាំងអស់ ទៅតាមការបកស្រាយ វិការអនុវត្តន៍ វិការប្រតិបត្តិតាមកិច្ចព្រមព្រៀង វិ ពិធីសារនានាដែលមាននោះត្រូវបានដោះស្រាយដោយការសម្រុះសម្រួលតាមរយៈកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ វិការចរចា គ្នា ។

ផ្នែក VI អវសានបញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៨

ការផ្តល់សច្ចានុម័ត ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម និងការចូលរួម

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងត្រូវជាប្រធានបទសំរាប់ការផ្តល់សច្ចានុម័ត ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម ការចូលរួមដោយប្រទេសជាសមាជិក ។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងត្រូវបើកចំហសំរាប់ការចូលរួមចាប់ពីថ្ងៃបន្ទាប់ពីកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានចុះហត្ថលេខារួច ។ ឯកសារនៃការផ្តល់សច្ចានុម័ត ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម រឺការចូលរួម និងត្រូវដកល់ទុកនៅទីកន្លែងដកល់ឯកសារ ។

មាត្រា ២៩

ការចូលជាធរមាន

- ១- កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល ៦០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការដាក់ឯកសារធ្វើសច្ចានុម័តការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម និងការចូលរួមបានចំនួន ៦ ច្បាប់ ។
- ២- សំរាប់ប្រទេសជាសមាជិកដែលផ្តល់សច្ចានុម័ត ទទួលស្គាល់ យល់ព្រម រឺចូលរួមទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បន្ទាប់ពីការដាក់ឯកសារខាងលើបានចំនួន ៦ ច្បាប់ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នឹងត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល ៦០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការដាក់ឯកសារពីប្រទេសជាសមាជិកទាំងនោះ ។

មាត្រា ៣០

ការបំរុងទុក

ប្រសិនបើពុំមានការបញ្ជាក់ផ្សេងទៀតដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះទេនោះ មិនមានការបំរុងទុកណាមួយដែលត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះទេ ។

មាត្រា ៣១

ការយល់យន្តន្តរឯកសារ

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងត្រូវបានដកល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ហើយនឹងត្រូវផ្តល់អោយយ៉ាងហ័សទៅប្រទេសនីមួយៗជាសមាជិកនូវឯកសារផតចំលងត្រឹមត្រូវទាំងនោះ ។

មាត្រា ៣២

អត្ថបទដើម

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវធ្វើឡើងជាការអង្កេត និងត្រូវចាត់ទុកថាជាអត្ថបទដើម ។
 ដើម្បីជាសក្ខីភាព ហត្ថលេខីដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតដោយត្រឹមត្រូវពីរដ្ឋាភិបាលរបស់ខ្លួន បានចុះ
 ហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
 ធ្វើនៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ថ្ងៃទី ១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ ។

ហោយរដ្ឋាភិបាលនៃស្រុកស្រីយនោ ហោយសាឡេច

ឯកឧត្តម Dato Seri Paduka បណ្ឌិត Awang Haji Ahmadbin Haji Jumat
 រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍

ហោយរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឯកឧត្តម Keo Puth Reasmey
 ឯកអគ្គរាជទូតនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាប្រចាំប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

ហោយរាជរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណៈរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី

លោកជំទាវ Liana Bratasida
 អនុរដ្ឋមន្ត្រី

របាយការណ៍វិភាគនៃសវនករណ៍របស់ប្រជាជនប្រទេសកម្ពុជា

ឯកឧត្តម បណ្ឌិតសាស្ត្រាចារ្យ Bountiem Phissamay
រដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការិយាល័យនាយករដ្ឋមន្ត្រី
ប្រធានស្ថាប័នវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងបរិស្ថាន

របាយការណ៍វិភាគនៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

ឯកឧត្តម Dato Seri Law Hieng Ding
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងបរិស្ថាន

របាយការណ៍វិភាគនៃសហភាព មីយ៉ាន់ម៉ា

ឯកឧត្តម U Thane Myint
លេខាធិការ គណៈកម្មាធិការជាតិផ្នែកបរិស្ថាន
អគ្គនាយកនៃក្រសួងការបរទេស

របាយការណ៍វិភាគនៃសវនករណ៍របស់ប្រទេសប៊្រាស៊ីល

ឯកឧត្តម Heherson T. Alvarez
លេខាធិការ នាយកដ្ឋានបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

មោឃៈប្រតិបត្តិការនៃសវនាការអន្តរកាល

ឯកឧត្តម Lim Swee Say

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

មោឃៈប្រតិបត្តិការនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឯកឧត្តម Chaisiri Anamarn

ឯកអគ្គរាជទូតវិសាមញ្ញ និងពេញសមត្ថភាពនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាប្រចាំប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

មោឃៈប្រតិបត្តិការនៃសវនាការអន្តរកាលនៃយុវជន

ឯកឧត្តម Nguyen Van Dang

អនុរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

ឧបសម្ព័ន្ធ

**លក្ខន្តិកៈយោងរបស់ប្រជុំបណ្តុះបណ្តាល សំរាប់សំរួលអាស៊ាន សំរាប់គ្រូគ្រូជំនាញការបំពុលដោយផ្សែងអង្គ
ឆ្លងកាត់ព្រំដែន**

ប្រជុំបណ្តុះបណ្តាលអាស៊ានត្រូវ :

- ១- បង្កើត និងថែរក្សាការទាក់ទងជាប្រចាំ ជាមួយនិងប្រជុំបណ្តុះបណ្តាលអង្កេតតាមដានថ្នាក់ជាតិនីមួយៗ ចំពោះ ទិន្នន័យដែលបានមកពីរូបភាពផ្កាយរណប និងការអង្កេតមើលដោយឧតុនិយម ដែលទាក់ទងទៅនឹង :
  - ក- ភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ
  - ខ- លក្ខណៈបរិស្ថានដែលនាំអោយមានអគ្គិភ័យទាំងនេះនិង
  - គ- គុណភាពខ្យល់ និងភិរិតនៃការបំពុលជាពិសេសផ្សែងអង្គដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនេះ ។
- ២- ទទួល ពីប្រជុំបណ្តុះបណ្តាលអង្កេតតាមដានថ្នាក់ជាតិនីមួយៗ វិស័យភាពទំនាក់ទំនងទូទៅទិន្នន័យខាងលើ ដោយធ្វើ ការបញ្ចូលគ្នា វិភាគ និងរៀបចំបញ្ចូលទិន្នន័យទាំងនេះ ទៅក្នុងទ្រង់ទ្រាយដែលមានលក្ខណៈងាយយល់ និងងាយប្រើប្រាស់ ។
- ៣- បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់កិច្ចសហការ និងការសំរួលរួមក្នុងចំណោមភាគីទាំងអស់ដើម្បីបង្កើនការ រៀបចំទុកជាមុនសំរាប់ឆ្លើយតបទៅនឹង ភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ វិការបំពុលដោយផ្សែងអង្គដែលកើតចេញ ពីអគ្គិភ័យទាំងនេះ ។
- ៤- បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការសំរួលរួមក្នុងចំណោមភាគីទាំងអស់ រដ្ឋដទៃទៀតនិងអង្គការនានាដែល ពាក់ព័ន្ធក្នុងការចាត់វិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ វិការបំពុលដោយផ្សែងអង្គដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនេះ ។
- ៥- បង្កើត និងថែរក្សាបញ្ជីអ្នកឯកទេសដែលមកពីខាងក្រៅ និងខាងក្នុងតំបន់អាស៊ានដែលអ្នកទាំងនោះអាច ធ្វើការងារបានក្នុងការចាត់វិធានការដើម្បីកាត់បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វីដឺ វិការបំពុល ដោយផ្សែងអង្គដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនេះ និងរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះដែលមាននេះអោយទៅភាគី ទាំងអស់ ។
- ៦- បង្កើតអោយមាន និងថែរក្សាបញ្ជីឈ្មោះគ្រឿងបរិក្ខារ និងឧបករណ៍បច្ចេកទេសដែលបានមកពីខាងក្រៅនិង ក្នុងតំបន់អាស៊ាន ដែលគ្រឿងឧបករណ៍ទាំងនេះអាចត្រូវបានគេប្រើក្នុងពេលចាត់វិធានការ ដើម្បីកាត់

បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ពីភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វិដិ ការបំពុលដោយផ្សែងអង្កាត់ដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនេះ និងរៀបចំបញ្ជីទាំងនេះអោយទៅភាគីទាំងអស់ ។

៧- បង្កើតអោយមាន និងថែរក្សាបញ្ជីឈ្មោះអ្នកឯកទេសដែលមកពីខាងក្រៅនិងក្នុងតំបន់រាស្ត្រ សំរាប់ គោលបំណងនៃការបណ្តុះបណ្តាល អប់រំ និងការធ្វើយុទ្ធនាការដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងរៀបចំ បញ្ជីឈ្មោះដែលមានអោយទៅភាគីទាំងអស់ ។

៨- បង្កើត និងថែរក្សា ការទំនាក់ទំនងជាមួយនិងប្រទេស និងអង្គការផ្តល់ជំនួយនានាសំរាប់យកមកប្រើប្រាស់ ជាធនធានថវិកា និងធនធានផ្សេងទៀតដែលចាំបាច់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វិដិ រឺការបំពុលដោយផ្សែងអង្កាត់ដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនេះ និងការរៀបចំទុកជាមុនរបស់ភាគីទាំងអស់ រួមទាំងសមត្ថភាពពន្លត់អគ្គិភ័យ

៩- បង្កើតនិងថែរក្សានូវបញ្ជីឈ្មោះអ្នកផ្តល់ជំនួយទាំងនេះ និងរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះដែលមានទៅភាគីទាំងអស់ ។

១០- ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសំរាប់ វិធានការជួយសង្គ្រោះនៅក្នុងគ្រាដែលមានភ្លើងឆេះព្រៃនិង/វិដិ រឺការបំពុល ដោយផ្សែងអង្កាត់ដែលកើតចេញពីអគ្គិភ័យទាំងនេះដោយ :

- ក-ធ្វើការបញ្ជូនអោយបានឆាប់រហ័សនូវសំណើសំរាប់ជួយសង្គ្រោះទៅប្រទេសនិងអង្គការនានានិង
- ខ-ធ្វើការសំរេបសំរួល ជំនួយសង្គ្រោះទាំងនេះ ប្រសិនបើមានសំណើពីភាគីដែលស្នើសុំ វិធានដោយភាគី ដែលជួយសង្គ្រោះ ។

១១- បង្កើតអោយមាន និងថែរក្សានូវប្រព័ន្ធបញ្ជូនព័ត៌មានសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរ ព័ត៌មានដែលទាក់ទងដូចជា អ្នកឯកទេស បច្ចេកវិទ្យា វិធីសាស្ត្រ និងមុខជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងរៀបចំប្រព័ន្ធដែលមាននេះ ក្នុងចំណោម ងាយស្រួល ធ្វើទៅគ្រប់ភាគីទាំងអស់ ។

១២- ចងក្រង និងផ្សព្វផ្សាយទៅភាគីទាំងអស់ នូវព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបទពិសោធន៍ និងព័ត៌មានដែល មានសារៈប្រយោជន៍ផ្សេងទៀត ទាក់ទងនឹងការប្រតិបត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

១៣- ជួយដល់ភាគីទាំងអស់នៅក្នុងការរៀបចំនូវទំរង់ការគំរូបទដ្ឋានសំរាប់ប្រតិបត្តិការ ។

ASEAN AGREEMENT ON TRANSBOUNDARY HAZE POLLUTION

The Parties to this Agreement,

REAFFIRMING the commitment to the aims and purposes of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) as set forth in the Bangkok Declaration of 8 August 1967, in particular to promote regional co-operation in Southeast Asia in the spirit of equality and partnership and thereby contribute towards peace, progress and prosperity in the region,

RECALLING the Kuala Lumpur Accord on Environment and Development which was adopted by the ASEAN Ministers of Environment on 19 June 1990 which calls for, inter alia, efforts leading towards the harmonisation of transboundary pollution prevention and abatement practices,

RECALLING ALSO the adoption of the 1995 ASEAN Co-operation Plan on Transboundary Pollution, which specifically addressed transboundary atmospheric pollution and called for, inter alia, establishing procedures and mechanisms for co-operation among ASEAN Member States in the prevention and mitigation of land and/or forest fires and haze,

DETERMINED to give effect to the 1997 Regional Haze Action Plan and to the Hanoi Plan of Action which call for fully implementing the 1995 ASEAN Cooperation Plan on Transboundary Pollution, with particular emphasis on the Regional Haze Action Plan by the year 2001,

RECOGNISING the existence of possible adverse effects of transboundary haze pollution,

CONCERNED that a rise in the level of emissions of air pollutants within the region as forecast may increase such adverse effects,

RECOGNISING the need to study the root causes and the implications of the transboundary haze pollution and the need to seek solutions for the problems identified,

AFFIRMING their willingness to further strengthen international co-operation to develop national policies for preventing and monitoring transboundary haze pollution,

AFFIRMING ALSO their willingness to co-ordinate national action for preventing and monitoring transboundary haze pollution through exchange of information, consultation, research and monitoring,

DESIRING to undertake individual and joint action to assess the origin, causes, nature and extent of land and/or forest fires and the resulting haze, to prevent and control the sources of such land and/or forest fires and the resulting haze by applying environmentally sound policies, practices and technologies and to strengthen national and regional capabilities and co-operation in assessment, prevention, mitigation and management of land and/or forest fires and the resulting haze,

CONVINCED that an essential means to achieve such collective action is the conclusion and effective implementation of an Agreement,

Have agreed as follows:

PART I. GENERAL PROVISIONS

Article 1 Use of Terms

For the purposes of this Agreement:

1. “Assisting Party” means a State, international organisation, any other entity or person that offer and/or render assistance to a Requesting Party or a Receiving Party in the event of land and/or forest fires or haze pollution.
2. “Competent authorities” means one or more entities designated and authorised by each Party to act on its behalf in the implementation of this Agreement.

3. “Controlled burning” means any fire, combustion or smouldering that occurs in the open air, which is controlled by national laws, rules, regulations or guidelines and does not cause fire outbreaks and transboundary haze pollution.
4. “Fire prone areas” means areas defined by the national authorities as areas where fires are most likely to occur or have a higher tendency to occur.
5. “Focal point” means an entity designated and authorised by each Party to receive and transmit communications and data pursuant to the provisions of this Agreement.
6. “Haze pollution” means smoke resulting from land and/or forest fire which causes deleterious effects of such a nature as to endanger human health, harm living resources and ecosystems and material property and impair or interfere with amenities and other legitimate uses of the environment.
7. “Land and/or forest fires” means fires such as coal seam fires, peat fires, and plantation fires.
8. “Member State” means a Member State of the Association of Southeast Asian Nations.
9. “Open burning” means any fire, combustion or smouldering that occurs in the open air.
10. “Party” means a Member State of ASEAN that has consented to be bound by this Agreement and for which the Agreement is in force.
11. “Receiving Party” means a Party that accepts assistance offered by an Assisting Party or Parties in the event of land and/or forest fires or haze pollution.
12. “Requesting Party” means a Party that requests from another Party or Parties assistance in the event of land and/or forest fires or haze pollution.
13. “Transboundary haze pollution” means haze pollution whose physical origin is situated wholly or in part within the area under the

national jurisdiction of one Member State and which is transported into the area under the jurisdiction of another Member State.

14. “Zero burning policy” means a policy that prohibits open burning but may allow some forms of controlled burning.

Article 2 Objective

The objective of this Agreement is to prevent and monitor transboundary haze pollution as a result of land and/or forest fires which should be mitigated, through concerted national efforts and intensified regional and international co-operation. This should be pursued in the overall context of sustainable development and in accordance with the provisions of this Agreement.

Article 3 Principles

The Parties shall be guided by the following principles in the implementation of this Agreement:

1. The Parties have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental and developmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment and harm to human health of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction.
2. The Parties shall, in the spirit of solidarity and partnership and in accordance with their respective needs, capabilities and situations, strengthen co-operation and co-ordination to prevent and monitor transboundary haze pollution as a result of land and/or forest fires which should be mitigated.
3. The Parties should take precautionary measures to anticipate, prevent and monitor transboundary haze pollution as a result of land and/or forest fires which should be mitigated, to minimise its adverse effects. Where there are threats of serious or irreversible damage from transboundary haze pollution, even without full

scientific certainty, precautionary measures shall be taken by Parties concerned.

4. The Parties should manage and use their natural resources, including forest and land resources, in an ecologically sound and sustainable manner.
5. The Parties, in addressing transboundary haze pollution, should involve, as appropriate, all stakeholders, including local communities, non-governmental organisations, farmers and private enterprises.

Article 4 **General Obligations**

In pursuing the objective of this Agreement, the Parties shall:

1. Co-operate in developing and implementing measures to prevent and monitor transboundary haze pollution as a result of land and/or forest fires which should be mitigated, and to control sources of fires, including by the identification of fires, development of monitoring, assessment and early warning systems, exchange of information and technology, and the provision of mutual assistance.
2. When the transboundary haze pollution originates from within their territories, respond promptly to a request for relevant information or consultations sought by a State or States that are or may be affected by such transboundary haze pollution, with a view to minimising the consequences of the transboundary haze pollution.
3. Take legislative, administrative and/or other measures to implement their obligations under this Agreement.

PART II. MONITORING, ASSESSMENT, PREVENTION AND RESPONSE

Article 5

ASEAN Co-ordinating Centre for Transboundary Haze Pollution Control

1. The ASEAN Co-ordinating Centre for Transboundary Haze Pollution Control, hereinafter referred to as “the ASEAN Centre”, is hereby established for the purposes of facilitating co-operation and co-ordination among the Parties in managing the impact of land and/or forest fires in particular haze pollution arising from such fires.
2. The ASEAN Centre shall work on the basis that the national authority will act first to put out the fires. When the national authority declares an emergency situation, it may make a request to the ASEAN Centre to provide assistance.
3. A Committee composed of representatives of the national authorities of the Parties shall oversee the operation of the ASEAN Centre.
4. The ASEAN Centre shall carry out the functions as set out in **Annex** and any other functions as directed by the Conference of the Parties.

Article 6

Competent Authorities and Focal Points

1. Each Party shall designate one or more Competent Authorities and a Focal Point that shall be authorised to act on its behalf in the performance of the administrative functions required by this Agreement.
2. Each Party shall inform other Parties and the ASEAN Centre, of its Competent Authorities and Focal Point, and of any subsequent changes in their designations.

3. The ASEAN Centre shall regularly and expeditiously provide to Parties and relevant international organisations the information referred to in paragraph 2 above.

Article 7 Monitoring

1. Each Party shall take appropriate measures to monitor:
  - a. all fire prone areas,
  - b. all land and/or forest fires,
  - c. the environmental conditions conducive to such land and/or forest fires, and
  - d. haze pollution arising from such land and/or forest fires.
2. Each Party shall designate one or more bodies to function as National Monitoring Centres, to undertake monitoring referred to in paragraph 1 above in accordance with their respective national procedures.
3. The Parties, in the event that there are fires, shall initiate immediate action to control or to put out the fires.

Article 8 Assessment

1. Each Party shall ensure that its National Monitoring Centre, at agreed regular intervals, communicates to the ASEAN Centre, directly or through its Focal Point, data obtained relating to fire prone areas, land and/or forest fires, the environmental conditions conducive to such land and/or forest fires, and haze pollution arising from such land and/or forest fires.
2. The ASEAN Centre shall receive, consolidate and analyse the data communicated by the respective National Monitoring Centres or Focal Points.
3. On the basis of analysis of the data received, the ASEAN Centre shall, where possible, provide to each Party, through its Focal Point, an assessment of risks to human health or the environment

arising from land and/or forest fires and the resulting transboundary haze pollution.

Article 9 Prevention

Each Party shall undertake measures to prevent and control activities related to land and/or forest fires that may lead to transboundary haze pollution, which include:

- a. Developing and implementing legislative and other regulatory measures, as well as programmes and strategies to promote zero burning policy to deal with land and/or forest fires resulting in transboundary haze pollution;
- b. Developing other appropriate policies to curb activities that may lead to land and/or forest fires;
- c. Identifying and monitoring areas prone to occurrence of land and/or forest fires;
- d. Strengthening local fire management and firefighting capability and co-ordination to prevent the occurrence of land and/or forest fires;
- e. Promoting public education and awareness-building campaigns and strengthening community participation in fire management to prevent land and/or forest fires and haze pollution arising from such fires;
- f. Promoting and utilising indigenous knowledge and practices in fire prevention and management; and
- g. Ensuring that legislative, administrative and/or other relevant measures are taken to control open burning and to prevent land clearing using fire.

Article 10
Preparedness

1. The Parties shall, jointly or individually, develop strategies and response plans to identify, manage and control risks to human health and the environment arising from land and/or forest fires and related haze pollution arising from such fires.
2. The Parties shall, as appropriate, prepare standard operating procedures for regional co-operation and national action required under this Agreement.

Article 11
National Emergency Response

1. Each Party shall ensure that appropriate legislative, administrative and financial measures are taken to mobilise equipment, materials, human and financial resources required to respond to and mitigate the impact of land and/or forest fires and haze pollution arising from such fires.
2. Each Party shall forthwith inform other Parties and the ASEAN Centre of such measures.

Article 12
Joint Emergency Response through the Provision of Assistance

1. If a Party needs assistance in the event of land and/or forest fires or haze pollution arising from such fires within its territory, it may request such assistance from any other Party, directly or through the ASEAN Centre, or, where appropriate, from other States or international organisations.
2. Assistance can only be employed at the request of and with the consent of the requesting Party, or, when offered by another Party or Parties, with the consent of the receiving Party.
3. Each Party to which a request for assistance is directed shall promptly decide and notify the requesting Party, directly or through the ASEAN Centre, whether it is in a position to render the assistance requested, and of the scope and terms of such assistance.

4. Each Party to which an offer of assistance is directed shall promptly decide and notify the assisting Party, directly or through the ASEAN Centre, whether it is in a position to accept the assistance offered, and of the scope and terms of such assistance.
5. The requesting Party shall specify the scope and type of assistance required and, where practicable, provide the assisting Party with such information as may be necessary for that Party to determine the extent to which it is able to meet the request. In the event that it is not practicable for the requesting Party to specify the scope and type of assistance required, the requesting Party and assisting Party shall, in consultation, jointly assess and decide upon the scope and type of assistance required.
6. The Parties shall, within the limits of their capabilities, identify and notify the ASEAN Centre of experts, equipment and materials which could be made available for the provision of assistance to other Parties in the event of land and/or forest fires or haze pollution resulting from such fires as well as the terms, especially financial, under which such assistance could be provided.

Article 13

Direction and Control of Assistance

Unless otherwise agreed:

1. The requesting or receiving Party shall exercise the overall direction, control, co-ordination and supervision of the assistance within its territory. The assisting Party should, where the assistance involves personnel, designate in consultation with the requesting or receiving Party, the person or entity who should be in charge of and retain immediate operational supervision over the personnel and the equipment provided by it. The designated person or entity should exercise such supervision in co-operation with the appropriate authorities of the requesting or receiving Party.
2. The requesting or receiving Party shall provide, to the extent possible, local facilities and services for the proper and effective administration of the assistance. It shall also ensure the protection of personnel, equipment and materials brought into its territory by or on behalf of the assisting Party for such purposes.

3. A Party providing or receiving assistance in response to a request referred to in paragraph (1) above shall co-ordinate that assistance within its territory.

Article 14

Exemptions and Facilities in Respect of the Provision of Assistance

1. The requesting or receiving Party shall accord to personnel of the assisting Party and personnel acting on its behalf, the necessary exemptions and facilities for the performance of their functions.
2. The requesting or receiving Party shall accord the assisting Party exemptions from taxation, duties or other charges on the equipment and materials brought into the territory of the requesting or receiving Party for the purpose of the assistance.
3. The requesting or receiving Party shall facilitate the entry into, stay in and departure from its territory of personnel and of equipment and materials involved or used in the assistance.

Article 15

Transit of Personnel, Equipment and Materials in Respect of the Provision of Assistance

Each Party shall, at the request of the Party concerned, seek to facilitate the transit through its territory of duly notified personnel, equipment and materials involved or used in the assistance to the requesting or receiving Party.

PART III. TECHNICAL CO-OPERATION AND SCIENTIFIC RESEARCH

Article 16

Technical Co-operation

1. In order to increase the preparedness for and to mitigate the risks to human health and the environment arising from land and/or forest

fires or haze pollution arising from such fires, the Parties shall undertake technical co-operation in this field, including the following:

- a. Facilitate mobilisation of appropriate resources within and outside the Parties;
  - b. Promote the standardisation of the reporting format of data and information;
  - c. Promote the exchange of relevant information, expertise, technology, techniques and know-how;
  - d. Provide or make arrangements for relevant training, education and awareness-raising campaigns, in particular relating to the promotion of zero-burning practices and the impact of haze pollution on human health and the environment;
  - e. Develop or establish techniques on controlled burning particularly for shifting cultivators and small farmers, and to exchange and share experiences on controlled-burning practices;
  - f. Facilitate exchange of experience and relevant information among enforcement authorities of the Parties;
  - g. Promote the development of markets for the utilisation of biomass and appropriate methods for disposal of agricultural wastes;
  - h. Develop training programmes for firefighters and trainers to be trained at local, national and regional levels; and
  - i. Strengthen and enhance the technical capacity of the Parties to implement this Agreement.
2. The ASEAN Centre shall facilitate activities for technical co-operation as identified in paragraph 1 above.

Article 17
Scientific Research

The Parties shall individually or jointly, including in co-operation with appropriate international organisations, promote and, whenever possible, support scientific and technical research programmes related to the root causes and consequences of transboundary haze pollution and the means, methods, techniques and equipment for land and/or forest fire management, including fire fighting.

PART IV. INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS

Article 18
Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Secretariat not later than one year after the entry into force of this Agreement. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at least once every year, in as far as possible in conjunction with appropriate meetings of ASEAN.
2. Extraordinary meetings shall be held at any other time upon the request of one Party provided that such request is supported by at least one other Party.
3. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Agreement and to this end shall:
  - a. Take such action as is necessary to ensure the effective implementation of this Agreement;
  - b. Consider reports and other information which may be submitted by a Party directly or through the Secretariat;
  - c. Consider and adopt protocols in accordance with the Article 21 of this Agreement;

- d. Consider and adopt any amendment to this Agreement;
- e. Adopt, review and amend as required any Annexes to this Agreement;
- f. Establish subsidiary bodies as may be required for the implementation of this Agreement; and
- g. Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objective of this Agreement.

Article 19 Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.
2. The functions of the Secretariat shall include:
  - a. Arrange for and service meetings of the Conference of the Parties and of other bodies established by this Agreement;
  - b. Transmit to the Parties notifications, reports and other information received in accordance with this Agreement;
  - c. Consider inquiries by, and information from, the Parties, and to consult with them on questions relating to this Agreement;
  - d. Ensure the necessary co-ordination with other relevant international bodies and in particular to enter into administrative arrangements as may be required for the effective discharge of the Secretariat functions; and
  - e. Perform such other functions as may be assigned to it by the Parties.
3. The ASEAN Secretariat shall serve as the Secretariat to this Agreement.

Article 20
Financial Arrangements

1. A Fund is hereby established for the implementation of this Agreement.
2. It shall be known as the ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund.
3. The Fund shall be administered by the ASEAN Secretariat under the guidance of the Conference of the Parties.
4. The Parties shall, in accordance with the decisions of the Conference of the Parties, make voluntary contributions to the Fund.
5. The Fund shall be open to contributions from other sources subject to the agreement of or approval by the Parties.
6. The Parties may, where necessary, mobilise additional resources required for the implementation of this Agreement from relevant international organisations, in particular regional financial institutions and the international donor community.

PART V. PROCEDURES

Article 21
Protocols

1. The Parties shall co-operate in the formulation and adoption of protocols to this Agreement, prescribing agreed measures, procedures and standards for the implementation of this Agreement.
2. The Conference of the Parties may, at ordinary meetings, adopt protocols to this Agreement by consensus of all Parties.
3. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before such a session.

4. The requirements for the entry into force of any protocol shall be established by that instrument.

Article 22

Amendments to the Agreement

1. Any Party may propose amendments to the Agreement.
2. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the Conference of the Parties at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories to the Agreement.
3. Amendments shall be adopted by consensus at an ordinary meeting of the Conference of the Parties.
4. Amendments to this Agreement shall be subject to acceptance. The Depositary shall circulate the adopted amendment to all Parties for their acceptance. The amendment shall enter into force on the thirtieth day after the deposit with the Depositary of the instruments of acceptance of all Parties.
5. After the entry into force of an amendment to this Agreement any new Party to this Agreement shall become a Party to this Agreement as amended.

Article 23

Adoption and Amendment of Annexes

1. Annexes to this Agreement shall form an integral part of the Agreement and, unless otherwise expressly provided, a reference to the Agreement constitutes at the same time a reference to the annexes thereto.
2. Annexes shall be adopted by consensus at an ordinary meeting of the Conference of the Parties.
3. Any Party may propose amendments to an Annex.

4. Amendments to an Annex shall be adopted by consensus at an ordinary meeting of the Conference of the Parties.
5. Annexes to this Agreement and amendments to Annexes shall be subject to acceptance. The Depository shall circulate the adopted Annex or the adopted amendment to an Annex to all Parties for their acceptance. The Annex or the amendment to an Annex shall enter into force on the thirtieth day after the deposit with the Depository of the instruments of acceptance of all Parties.

Article 24

Rules of Procedure and Financial Rules

The first Conference of the Parties shall by consensus adopt rules of procedure for itself and financial rules for the ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund to determine in particular the financial participation of the Parties to this Agreement.

Article 25

Reports

The Parties shall transmit to the Secretariat reports on the measures taken for the implementation of this Agreement in such form and at such intervals as determined by the Conference of the Parties.

Article 26

Relationship with Other Agreements

The provisions of this Agreement shall in no way affect the rights and obligations of any Party with regard to any existing treaty, convention or agreement to which they are Parties.

Article 27

Settlement of Disputes

Any dispute between Parties as to the interpretation or application of, or compliance with, this Agreement or any protocol thereto, shall be settled amicably by consultation or negotiation.

PART VI. FINAL CLAUSES

Article 28

Ratification, Acceptance, Approval and Accession

This Agreement shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by the Member States. It shall be opened for accession from the day after the date on which the Agreement is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article 29

Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force on the sixtieth day after the deposit of the sixth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For each Member State ratifying, accepting, approving or acceding to the Agreement after the deposit of the sixth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Agreement shall enter into force on the sixtieth day after the deposit by such Member State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 30

Reservations

Unless otherwise expressly provided by this Agreement no reservations may be made to the Agreement.

Article 31

Depositary

This Agreement shall be deposited with the Secretary General of ASEAN, who shall promptly furnish each Member State a certified copy thereof.

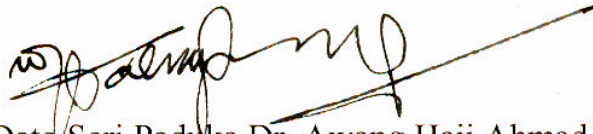
Article 32
Authentic Text

This Agreement shall be drawn up in the English language, and shall be the authentic text.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised by their respective Governments have signed this Agreement.

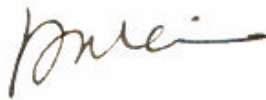
Done at **Kuala Lumpur, Malaysia** on the **tenth** day of **June** in the year **two thousand and two**.

For the Government of Brunei Darussalam

H.E. Dato Seri Paduka Dr. Awang Haji Ahmad bin Haji Jumat
Minister of Development

For the Government of the Kingdom of Cambodia

H.E. Mr. Keo Puth Reasmey
Ambassador
Royal Embassy of the Kingdom of Cambodia in Malaysia

For the Government of the Republic of Indonesia

Ms. Liana Bratasida
Deputy Minister for Environment Conservation
State Minister of Environment

For the Government of Lao People's Democratic Republic

H.E. Prof. Dr. Bountiem Phissamay
Minister to the Prime Minister's Office
Chairman of Science, Technology and Environment Agency

For the Government of Malaysia

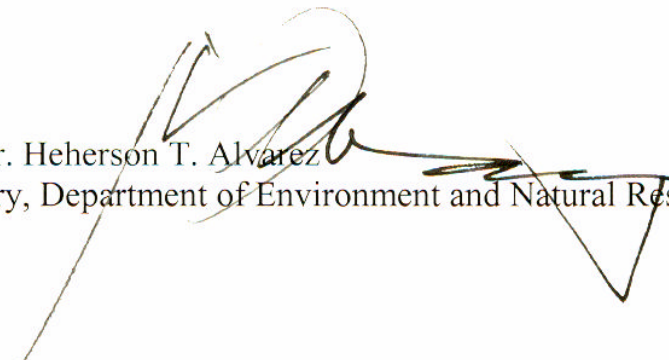
H.E. Dato' Seri Law Hieng Ding
Minister of Science, Technology and the Environment

For the Government of the Union of Myanmar

U Thane Myint
Secretary, National Commission for Environmental Affairs
Director-General of the Ministry of Foreign Affairs

For the Government of the Republic of the Philippines

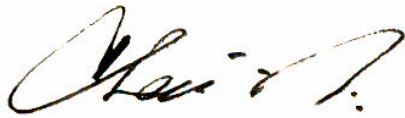
H.E. Mr. Heherson T. Alvarez
Secretary, Department of Environment and Natural Resources

For the Government of the Republic of Singapore

H.E. Mr. Lim Swee Say
Minister for the Environment

For the Government of the Kingdom of Thailand

H.E. Mr. Chaisiri Anamarn
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
Royal Thai Embassy in Malaysia

For the Government of the Socialist Republic of Viet Nam

H.E. Mr. Nguyen Van Dang
Vice Minister of Agriculture and Rural Development

**Terms of Reference of the ASEAN Co-ordinating Centre for
Transboundary Haze Pollution Control**

The ASEAN Centre shall:

1. Establish and maintain regular contact with the respective National Monitoring Centres regarding the data, including those derived from satellite imagery and meteorological observation, relating to:
  - a. Land and /or forest fire;
  - b. Environmental conditions conducive to such fires; and
  - c. Air quality and levels of pollution, in particular haze arising from such fires.
2. Receive from the respective National Monitoring Centres or Focal Points the data above, consolidate, analyse and process the data into a format that is easily understandable and accessible.
3. Facilitate co-operation and co-ordination among the Parties to increase their preparedness for and to respond to land and/or forest fires or haze pollution arising from such fires.
4. Facilitate co-ordination among the Parties, other States and relevant organisations in taking effective measures to mitigate the impact of land and/or forest fires or haze pollution arising from such fires.
5. Establish and maintain a list of experts from within and outside of the ASEAN region who may be utilised when taking measures to mitigate the impact of land and/or forest fires or haze pollution arising from such fires, and make the list available to the Parties.
6. Establish and maintain a list of equipment and technical facilities from within and outside of the ASEAN which may be made available when taking measures to mitigate the impact of land and/or forest fires or haze pollution arising from such fires, and make the list available to the Parties.

7. Establish and maintain a list of experts from within and outside of the ASEAN region for the purpose of relevant training, education and awareness-raising campaigns, and make the list available to the Parties.
8. Establish and maintain contact with prospective donor States and organisations for mobilising financial and other resources required for the prevention and mitigation of land and/or forest fires or haze pollution arising from such fires and preparedness of the Parties, including fire-fighting capabilities.
9. Establish and maintain a list of such donors, and make the list available to the Parties.
10. Respond to a request for or offer of assistance in the event of land and/or forest fires or haze pollution resulting from such fires by:
  - a. Transmitting promptly the request for assistance to other States and organisations; and
  - b. Co-ordinating such assistance, if so requested by the requesting Party or offered by the assisting Party.
11. Establish and maintain an information referral system for the exchange of relevant information, expertise, technology, techniques and know-how, and make it available to the Parties in an easily accessible format.
12. Compile and disseminate to the Parties information concerning their experience and any other practical information related to the implementation of the Agreement.
13. Assist the Parties in the preparation of standard operating procedures (SOP).

